

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКОВОТОВАРИСТВО СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ,
ДОКТОРАНТІВ ТА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ ІНТУ
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР
ФЕДЕРАЦІЯ АУДИТОРІВ, БУХГАЛТЕРІВ І ФІНАНСИСТІВ АПК УКРАЇНИ
ІНЦ «ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ» НААН УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЕКСПЕРТНО-КРИМІНАЛІСТИЧНИЙ
ЦЕНТР МВС УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ НАЦІОНАЛЬНОГО І СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА (БОЛГАРІЯ)
ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ БРАГАНСИ (ПОРТУГАЛІЯ)
СТАРОПОЛЬСЬКА ВИЩА ШКОЛА В КЕЛЬЦЕ (ПОЛЬЩА)
БРЕСТСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (БІЛОРУСЬ)
ІНСТИТУТ ТУРИЗМУ, ПІДПРИЄМНИЦТВА І СЕРВІСУ (ТАДЖИКИСТАН)

9 жовтня 2021 року, м. Луцьк

**ОБЛІК, АНАЛІЗ І АУДИТ:
ВИКЛИКИ ІНСТИТУЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ**

Тези доповідей VIII Міжнародної науково-практичної конференції

**ACCOUNTING, ANALYSIS AND AUDIT:
CHALLENGES OF INSTITUTIONAL ECONOMICS**

Abstracts of the VIII International Scientific Conference

**УЧЕТ, АНАЛИЗ И АУДИТ:
ВЫЗОВЫ ИНСТИТУЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ**

Тезисы докладов VIII Международной научно-практической
конференции

Випуск 8

Інформаційно-видавничий відділ Луцького НТУ
Луцьк – 2021

Облік, аналіз і аудит: виклики інституціональної економіки: тези доповідей VIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Луцьк, 9 жовтня 2021 року). Випуск 8. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2021. 420 с.

Рекомендовано до друку

*Науково-технічною радою Луцького національного технічного університету,
протокол № 3 від 4.11.2021 р.*

Редакційна колегія: головний редактор – д.е.н., професор *Вахович І.М.* (Україна); **відп. редактори** – к.е.н., доцент *Чудовець В.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Камінська І.М.* (Україна); д.е.н., професор *Голян В.А.* (Україна); д-р, професор *Башева С.А.* (Болгарія); д-р, професор *Гжегож Зажонц* (Польща); д-р, професор *Луїс Фролен Рібейро* (Португалія); к.е.н., доцент *Бабіч І.І.* (Україна); к.е.н., доцент *Бродська І.І.* (Україна); к.е.н., доцент *Гаврилюк О.О.* (Україна); к.е.н., доцент *Голячук Н.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Жураковська І.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Зеленко С.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Карімов Б.Х.* (Таджикистан); к.е.н., доцент *Кивачук В.С.* (Білорусь); к.е.н., доцент *Московчук А.Т.* (Україна); к.е.н., доцент *Нужна О.А.* (Україна); к.е.н., доцент *Писаренко Т.М.* (Україна); к.е.н., доцент *Савош Л.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Сидоренко Р.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Талах В.І.* (Україна); к.е.н., доцент *Талах Т.А.* (Україна); к.е.н., доцент *Ткачук І.М.* (Україна); к.е.н., доцент *Глушкевич Н.В.* (Україна).

У збірнику представлено тези доповідей VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Облік, аналіз і аудит: виклики інституціональної економіки», яка була організована і проведена кафедрою обліку і аудиту факультету бізнесу та права Луцького національного технічного університету 9 жовтня 2021 року. Результати наукових досліджень можуть бути використані для подальших наукових пошуків та формування нових наукових ідей.

Тези доповідей представлені в авторській редакції. Автор несе повну відповідальність за зміст поданих тез, додержання норм авторського права та достовірність наведених даних.

ЗМІСТ

Alekseyenko L., Tulai O. Business Process Management in the Conditions of Implementation of the Communication Strategy in the Field of European Integration	12
Амбарчян М.С. Підготовка фахівців з обліку і оподаткування в рамках процесу реформування системи бухгалтерського обліку в державному секторі	16
Ачкасова С.А., Манченко В.В. Розвиток системи фінансової медіації на страховому ринку	19
Балазюк О.Ю. Професійна етика та соціальна роль сучасного бухгалтера	21
Бачинська О.М. Соціальне підприємництво: бізнес чи соціальна відповідальність?	24
Березівський Я.П. Теоретичне обґрунтування ринкових аспектів формування технологічної конкурентоспроможності національного господарства	26
Brzezińska N. Audyt Wewnętrzny w Jednostkach Pomocy Społecznej – Wybrane Aspekty Teorii Oraz Aktualne Problemy	28
Братішко Ю.С. Ризики соціально відповідальної діяльності фармацевтичних компаній	31
Бродська І.І. Проблеми дотримання вимог законодавства про фінансовий моніторинг бухгалтерами та аудиторами	34
Budiakova O. Innovative technologies in training staff	37
Булах І.І., Шиманська О.В. Використання сучасних інноваційних технологій в умовах підготовки фахівців з обліку та аудиту	39
Буряк Т.М. Судово-економічна експертиза та її відмінність від інших видів фінансового контролю	42
Бутенко Н.В. Підприємницькі тренди у моделі шерінгової економіки	48
Вітер С.А., Ярмолюк О.Ф. Зміни у вимогах до створення документів	50
Вісіна Т.М., Полянська Т.О. Теоретичні підходи щодо вільних економічних зон як інструменту світової торгівлі	54

Вісина Т.М., Томчук І.М. Стан розвитку світового ринку газу	57
Власенко Н.А., Сокол М.С., Поморцева О.О. Впровадження смарт-спеціалізації як чинник активізації підприємницької діяльності в сфері туризму та гостинності	59
Вовк В.М. Трансформація послуг в системі охорони здоров'я під впливом COVID-19	62
Волот О.І., Ігнатенко В.В. Щодо підвищення ефективності протидії контрабанді наркотичних засобів	65
Волот О.І., Кабрись М.В. Проблеми податкового контролю в Україні	68
Волот О.І., Сенченко С.В. Зарубіжний досвід організації та здійснення податкового контролю з позиції можливості його застосування в Україні	71
Волот О.І., Потапенко Я.О. Міжнародний досвід у проведенні податкових перевірок	74
Волот О.І., Черняк Д.О. Щодо порядку митного оформлення транспортних засобів при експортно-імпорتنних операціях	77
Воронко Р.М., Глінка АР. Особливості внутрішнього контролю за центрами відповідальності на підприємствах готельно-ресторанного комплексу	80
Гаврилук О.О. Бухгалтерський облік операцій з купівлі-продажу землі в Україні	83
Гаркуша В.О. Внутрішній контроль як інструмент забезпечення економічної безпеки промислового підприємства	86
Гнилицька Л.В. Ризик-орієнтована концепція бухгалтерського обліку	88
Голячук Н.В. Технологія блокчейн в бухгалтерському обліку	91
Грабчук І.Л. До питання вибору бухгалтерського програмного забезпечення в умовах цифровізації	93
Грищук Є.С. Актуальні проблеми обліково-аналітичного забезпечення діяльності підприємств в здійсненні ефективного податкового консультування	96
Громницька І.Ю. Банківське стрес-тестування як метод прогнозування в умовах кризи	100

Гуменна-Дерій М.В. Матеріальні ресурси у житловому будівництві: обліково-логістичний аспект	104
Дацюк А.А. Особливості формування облікової політики	107
Дем'янишин В.Г. Розвиток бухгалтерського обліку та фінансової звітності у стратегії реформування системи управління державними фінансами	109
Денисовець Н.О. Основні проблеми складання та використання консолідованої фінансової звітності	112
Дзядук Г.О. Сучасні аспекти державного регулювання ведення аграрного бізнесу в Україні	115
Дідик А.З. Документальне оформлення витрат в хлібопекарських підприємствах України	117
Домбровська С.О. Тенденції та актуальні проблеми ведення бізнесу в Україні	119
Дружинська Н.С. До питання удосконалення контролю за операціями з використання лісових ресурсів	122
Дружинська Н.С., Яковчук А.В. Особливості нарахування заробітної плати на підприємстві	124
Дутчак І.Б. Особливості формування первинної облікової документації на підприємствах сфери послуг	128
Iershova N. Marketing Analysis as an Important Direction of Analytical Research in the Company	131
Єршова Н.Ю., Буравльова А.М. Особливості аудиту статей звіту про фінансовий стан ТОВ «Успіх Слобожанщини» за міжнародними стандартами	134
Єршова Н.Ю., Рибаківа Д.С. Аналітичні процедури в аудиті операцій з основними засобами	137
Забедюк М.С. Основні аспекти нарощення підприємницького потенціалу регіону в сучасних умовах	140
Занько Б.М., Гуменюк М.В. Облік, аналіз та контроль розрахунків з бюджетом за податком на додану вартість	142
Занько Б.М., Таргонська Л.В. Обліково-аналітичного забезпечення фіскальної ефективності оподаткування податком на прибуток підприємств	145
Занько Б.М., Томша А.О. Новації об'єднаної звітності з ЄСВ, ПДФО та військового збору	148

Застрожнікова І.В. Використання інформаційних технологій для покращення обліку та управління діяльністю підприємств готельного сервісу	151
Жураковська І.В. Автоматизація обліку операцій з віртуальними активами	154
Іванов Ю.Б., Шликова В.О. Аналіз тенденцій застосування пільг з податку на додану вартість	156
Іщук Л.І., Іщук В.М. Економічні стимули регулювання екологічних правовідносин: іноземний досвід	160
Калабухова С.В. Berry Ratio для цілей податкового контролю за трансфертним ціноутворенням	163
Кватирко О.М. Теоретико-методичне підґрунтя підвищення конкурентоспроможності лісового сектора: модернізаційний вимір	166
Кірданов М.Г. Виклики онлайн-навчання при вивченні основ бухгалтерської професії	169
Kister A. Społeczna Odpowiedzialność Biznesu - Wybrane Aspekty Teorii i Praktyki	171
Кіш Є.Б. Історія формування подвійної бухгалтерії	175
Ковтуненко Ю.В., Григор'єва А.В., Діденко І.С. Проблема оптимального співвідношення і використання ресурсів у виробництві	180
Ковтуненко Ю.В., Сібіковська А.О. Роль банківської системи у стимулюванні економічного розвитку країни	183
Кожакарь Н.М. Обліково-аналітичні проблеми забезпечення діяльності підприємств	186
Колісник О.П., Буличов О.С. Проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління виробничими запасами на підприємствах	189
Колісник О.П., Гнатюк С.С. Business Automation Framework (BAF) як інформаційна платформа для автоматизації бухгалтерського обліку	192
Колісник О.П., Гайова А.В., Гаркуша Д.О. Обліково-аналітичне забезпечення в системі управління підприємством	194
Колісник О.П., Грищенко Т.С. Особливості обліку та оподаткування суб'єктів малого підприємництва	197

Колісник О.П., Денисовець Н.О. Аспекти бухгалтерського обліку будівельних підприємств	200
Колісник О.П., Дорошенко Д.К. Витрати в системі управління підприємством	203
Колісник О.П., Ігнатенко Т.О. Особливості формування облікової політики малого підприємства	205
Колісник О.П., Ключко О.О. Обліково-аналітичне забезпечення управління витратами	208
Колісник О.П., Михайлюк О.М. Проблеми формування обліково-аналітичного забезпечення розрахунків з покупцями та замовниками	211
Колісник О.П., Пелешок Я.В. Напрями розвитку професійності бухгалтера в епоху цифрових трансформацій	214
Колісник О.П., Середа О.І. Проблемні питання формування облікової політики	216
Колісник О.П., Твердун С.О. Нові вимоги до бухгалтерської професії у сучасному суспільстві	220
Колісник О.П., Томша А.О. Формування облікової політики суб'єктів господарювання	223
Колісник О.П., Шворак І.В. Використання абсолютних та відносних статистичних показників при діагностиці підприємства	226
Коломоєць О.Д., Кузьменко Л.А., Левченко А.П. Особливості контролю при використанні інформаційних систем і технологій	229
Корват О.В. Інформаційні ризики ведення бізнесу в умовах цифрового розвитку	232
Коробчук Т.І., Коробчук Л.І. Проблеми банківського кредитування підприємств малого та середнього бізнесу	234
Корчагіна В.Г. Концепції бухгалтерського обліку: місце креативного підходу	236
Котова К.Ю. Методика формування управленческой отчетности в банках	238
Кошельок Г.В. Інформаційно-аналітичне забезпечення системи управління грошовими потоками підприємства	242
Краєвський В.М., Костенко О.М. Обліково-аналітичне забезпечення діяльності підприємств	245

Кулинич М.Б., Сафарова А.Т., Писаренко Т.М. Зміни нормативно-правового забезпечення організації облікового процесу в історичній ретроспективі	250
Левковець Н.П. Нормативне регулювання аудиту Звіту про фінансові результати	252
Лемішовська О.С. Інституційний вплив на розвиток бухгалтерської сфери Східної Галичини в Австро-Угорський і Польський періоди	255
Лупак Р.Л., Камарчук І.М. Характеристика державної політики імпортозаміщення в системі розвитку бізнес-середовища	258
Макаренко В.І. Внутрішній аудит та основні аспекти його проведення	260
Македон В.В. Зростання ролі концепції сталого розвитку в глобальних умовах ведення бізнесу	264
Максименко М.І., Суржик В.Г. Особливості судових економічних експертиз щодо питань оподаткування операцій з переведення боргу	267
Markova M., Bashev I. Accountancy Education – Contemporary Approaches and Challenges	270
Матюха М.М. Особливості інформаційного забезпечення бюджетного управління	273
Михалевич В.М. Внутрішньогосподарський контроль та його класифікаційні ознаки	274
Михалевич С.Г. Сутність контролю та його роль у системі управління підприємством	277
Московчук А.Т. Методичний інструментарій аналізу собівартості продукції	279
Мочоброда О.А. Використання судово-економічних експертиз при вирішенні питань щодо розміру шкоди, заподіяної внаслідок вирубки дерев	281
Недайхліб О.В. Щодо розмежування економічного та юридичного поняття збитків	284
Ніколаєва А.М. Роль внутрішньокорпоративного контролю в корпоративних відносинах	287

Нужна О.А., Булатова М.О. Дослідження впливу обсягу товарних запасів на фінансові результати до оподаткування підприємств оптової торгівлі методами економетричного моделювання	290
Огінок С.В., Дика Б.М. Перешкоди для ведення бізнесу в Україні під час пандемії COVID-19	292
Олександренко І.В. Напрями фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємств Волинської області	295
Онщенко В.П. Креативний облік: переваги та недоліки	299
Осадча Г.Г. Сегментна звітність	302
Остапенко В.М. Інноваційне вдосконалення процедур митного оформлення та митного контролю	305
Пасенко В.В., Доценко Т.П. Проблеми і перспективи розвитку акцизного оподаткування в Україні	308
Пасенко В.В., Коваленко Д.В. Взяття на облік суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності у митному органі	311
Пиріг С.О. Інформаційно-комунікаційні технології як технології взаємодії держави та суспільства	314
Писаренко Т.М. Оцінка нормативно-правового забезпечення обліку основних засобів бюджетної установи	316
Порсюрлова І.П. Особливості оцінки похідних фінансових інструментів: обліковий аспект	319
Протасов В.В. Особливості калькулювання в ідальні загально-освітньої школи	323
Пугаченко О.Б., Швиданенко Д.В. Концепції корпоративного управління	326
Рагуліна І.І. Планування аудиторського завдання та складання програми внутрішнього аудиту	329
Рагуліна І.І., Герасимчук М.С. Теоретичні та методологічні підходи до вдосконалення обліку капітальних інвестицій	332
Рудзевич Р.В. Недоліки ведення спрощеного обліку фізичними особами-підприємцями – платниками єдиного податку	335
Савченко Н.М., Савченко Р.О. Фінансові інструменти: вплив на стратегічне управління	338

Садовська І.Б., Нагірська К.Є. Удосконалення освітньо-професійної програми з обліку і оподаткування: болючі теми	340
Самофалов Д.В. Фінансування закладів середньої освіти в Україні	342
Селецька Д.О., Красовська О.С. Облікова ідентифікація мита: збір чи податок?	345
Слободяник Ю.Б. Актуальні проблеми аудиту ефективності управління державною власністю	347
Сніжко Л.Л. Інформаційне забезпечення процесу прийняття обґрунтованих управлінських рішень в операційній діяльності підприємств транспорту	350
Солонина Н.О. Історичні аспекти розвитку судово-бухгалтерської експертизи	353
Стахів О.В. Сутнісно-змістові підходи до дослідження поняття «розвиток підприємства»	356
Сторожук Т.М. Формування єдиної облікової політики групи при консолідації фінансової звітності	358
Талах Т.А. Професійне судження бухгалтера: наукові контроверзи	360
Тенюх З.І. Етапи адаптації вітчизняного законодавства в сфері оподаткування ПДВ до правової системи ЄС	363
Тимошик Н.С., Гойда О.С. Зарубіжний досвід підтримки малих та середніх підприємств	368
Ткачук В.О. Ризики електронного бізнесу	371
Ткачук І.М. Актуальні правила обліку курсових різниць	373
Ткачук І.М., Симонік А.О. Світові тенденції розвитку цифрових технологій в оподаткуванні	376
Тлущкевич Н.В. Маржинальний підхід при формуванні управлінської інформації	378
Тоцька О.Л. Розвиток цифрових компетентностей бакалаврів-обліковців	380
Удалов П.В., Шингельський О.І. Процеси оптимізації фінансового капіталу підприємств	382
Urumova-Lunin D. Basic Methods of Transfer Pricing in the Republic of Bulgaria	384
Khodzitska V. Global Principles of Management Accounting: Benefits of Relevance	387

Хомутенко А.В., Хомутенко В.П. Розмежування понять «внутрішньогосподарський контроль» та «внутрішньовідомчий контроль»	390
Хорошилова І.О. Необхідність впровадження інформаційних технологій на підприємстві	394
Чабанюк О.М. Особливості визначення ознак приховування банкрутства	396
Чабанюк О.М., Лобода Н.О. Початок зародження бухгалтерського обліку, здійснення розрахунків у стародавньому світі	398
Чернова О.В., Шевчук О.І. Реалії ведення бізнесу в умовах сьогодення	400
Чиж Н.М. Власний капітал банку: тенденції формування	403
Чудовець В.В. Роль науково-педагогічного колективу у формуванні іміджу закладу освіти	405
Шешукова Т.Г. Информационное обеспечение анализа в цифровой экономике	409
Шишковський С.В., Лагола Я.С. Проблеми обліково-аналітичного забезпечення розвитку підприємств під впливом COVID-19	412
Ясишена В.В. Удосконалення обліку внутрішнього гудвілу	415

УДК 334.02

Пугаченко О.Б., к.е.н., доцент
Центральноукраїнський національний технічний університет,

Швиданенко Д.В.
Кіровоградський науково-дослідний
експертно-криміналістичний центр МВС України

КОНЦЕПЦІЇ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ

Розширення приватного сектору власності, підвищення його значущості в економіці та вирішення пов'язаних із цим проблем слугували підґрунтям для виникнення і перенесення закордонних ідей принципово нової системи управління – корпоративної. Корпоративне управління визначають як систему взаємовідносин, яка регулює правила та процедури щодо прийняття управлінських рішень, що стосується діяльності підприємства та здійснення контрольних процедур, а також розподілу прав та обов'язків між підрозділами відповідно до підприємства [1, с. 43].

У концепції корпоративного управління, яка набула поширення в економічно розвинених країнах, розрізняють три напрямки. Перший подають у вигляді концепції реінженірінга, яка характерна докорінною організаційно-структурною перебудовою підприємства на нових інформаційних і технологічних основах, що передбачає розробку і реалізацію методів комплексного оживлення управлінської діяльності, реконструкцію всіх без винятку бізнес-процесів. Другий напрямок представлено концепцією внутрішніх ринків, тобто перенесенням ринкових відносин у внутрішнє ділове середовище підприємства, що призводить до автономізації окремих структурних підрозділів, які беруть участь у внутрішньо- і міжфірмовому обороті й об'єднуються єдиними інформаційними мережами та фінансовими системами, створюючи так названі віртуальні корпорації. Третій – концепція альянсів, котра базована на асоціативних формах організації управління і передбачає створення організаційних ієрархій, що контролюють процеси, але мають як загальні, так і специфічні цілі та інтереси. Це не лише так звані горизонтальні корпорації, а й стратегічно пов'язані об'єднання корпорацій, холдингів, фінансово-промислових груп тощо.

Варто зазначити, що більшість вітчизняних підприємств використовують вітчизняну модель корпоративного управління. Українська модель корпоративного управління, на відміну від країн з розвинутою ринковою економікою, формувалася переважно штучно – шляхом майже одночасної корпоратизації та приватизації величезної кількості державних підприємств, первісно утворених за умови адміністративного регулювання економіки [4, с. 132].

У жодному разі не ставлячи під сумнів визначальний вплив корпоративного сектору на можливості розвитку економіки і необхідність удосконалення організаційних форм та методів управління великими корпоративними утвореннями, в роботі [2, с. 30-31], з чим і ми погоджуємося, вказано деякі бачення, що дають змогу вважати спірними ті підстави, відповідно яким корпоративне управління ставлять в один ряд із управлінням звичайним, можливо, навіть, у чомусь воно стає його альтернативою.

По-перше, звичайно, що концепція реінженірінга спрямована на розвиток системи управління корпораціями, але цей напрямок діяльності є актуальним для всіх без винятку підприємств, які мають складну структуру виробництва і управління. Отже, з цього випливає, що реінженірінг як один із напрямків діяльності не відокремлює управління корпораціями в окремий вид, не служить підставою для виведення його в один ряд зі звичайним управлінням у широкому його розумінні.

По-друге, концепція внутрішніх ринків, що передбачає перенесення ринкових відносин у сферу внутрішнього управління підприємством, також не є прерогативою корпорацій. Використання механізму товарно-грошових відносин усередині промислових підприємств було впроваджено у Радянському Союзі ще на початку ХХ століття, й під назвою внутрішньовиробничого госпрозрахунку його двічі насаджували, але воно природно відторгалось, а тому можна дійти висновку про хибність ідеї та аргументів цього підходу в цілому та прихильників концепції внутрішніх ринків зокрема.

По-третє, концепція альянсів справді вносить суттєві зміни в організаційні форми й звичні методи управління. Формування таких абсолютно нових для нашої економіки об'єктів управління, як власність акціонерів, їх права, можливість купівлі-продажу акцій тощо, призвело до змін в організаційній структурі управління підприємствами – створення вищого органу управління у формі

загальних зборів акціонерів, спостережної ради, правління, ревізійної комісії. Проте з цього не випливає, що вони є чимось винятковим і виходять за межі об'єктивно існуючих законів управління. Ці об'єкти становлять одну з форм прояву загального для всіх систем закону, згідно з яким різноманітність складної в управлінні системи обумовлює необхідність використання адекватної за складністю управляючої системи. З цього виходить, що нема підстав розглядати концепцію альянсів не як окремий випадок управління складною системою, а як альтернативу цілісної системи управління.

По-четверте, управління як процес – це вплив на об'єкт із метою досягнення поставлених перед ним цілей. Об'єктом може бути корпорація як сукупність юридично та економічно самостійних організацій, окреме чи дочірнє підприємство, цех, відділ, підрозділ, сукупні процеси тощо [3, с. 218-219].

Отже, наведені аргументи дають підстави стверджувати, що не про корпоративне управління як окремий його вид управління може йти мова, а про управління як цілісну систему, об'єктом котрого, в даному випадку, виступає корпорація.

Література

1. Бондар Ю.А., Легінькова Н.І. Основні аспекти корпоративного управління підприємством. *Інтелект XXI*. 2018. № 4. С. 40-44.
2. Валуев Б.И. О некоторых концепциях, составляющих альтернативу целостной системе управления предприятием. *Економіст*. 2004. № 10. С. 30-33.
3. Пугаченко О.Б. Організаційні проблеми та можливості поглиблення взаємозв'язку функцій обліку з іншими функціями управління процесами сфери матеріального забезпечення. *Вісник Житомирського державного технологічного університету / Економічні науки*. 2010. № 3 (53). Ч. 2. С. 218-222.
4. Шостак Л., Сосовська О. Проблеми корпоративного управління на вітчизняних підприємствах. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2020. № 2 (22). С. 130-136.

*VIII Міжнародна науково-практична конференція
(м. Луцьк, 9 жовтня 2021 р.)*

ДЛЯ НОТАТОК

Відповідальний за випуск:

Чудовець В.В.

Комп'ютерна верстка:

Риковська Л.О.

Інформаційно-видавничий відділ
Луцького національного технічного університету
43018, м. Луцьк, вул. Львівська, 75

Друк – ІВВ Луцького НТУ
Свідоцтво Держтелерадіо України ДК № 4123 від 28.09.2011 р.